

Variációk egy krimiért

Nem is olyan könnyű szándékosan elkövetni egy bűncselekményt, mint mondani szokták úgy hivatalosan: előre kitervelt módon, aljas szándékból stb. Az pedig, hogy az embernek hirtelen elege lesz a főnökéből, valódi mártíromság a munkahelyén lenni miután letelt az a pár év, a naiv rácsodálkozás és valamiféle megrendíthetetlen várakozás jegyében, még nem ok, egyáltalán nem, hogy elveszítse a fejét, megpróbálja mindent, de elsősorban önmagát pusztítani. Bár kit is érdekel ez az okoskodás, hogy van-e oka valaminek és az egyáltalán mi lenne. A rossz közérzet nem törődik mással, mint azon egyszerű óhajjal, hogy szűnjék meg. És ha eltűnt a rossz, akkor már csakis minden jó lehet, de hát ilyen naiv nem lehet az ember. s ha mégis így van, vagy így lenne, lehetne? Mennyire szűk a határ a *van* és a *lehetne* között! Ami lehetne, az van is, vagy talán volt már, legalábbis gondolatban. Az sem igazán fontos, hogy milyen formában volt; a gondolat éppolyan súlyú mint a tett, hiszen gondolatok gyötrik az embert valamiféle tettek miatt, vagy éppen azért, mert nem tett valamit, amit később úgy gondolt, hogy megtehetette volna vagy meg kellett volna tennie. A gyötrődés azonban mindig a gondolat, sosem a tett, mindig a reflexió, sosem a cselekvés. Mégis cselekvéssel akar a gondolattól megszabadulni, heroikus vállalkozás, sziszifuszi, értelmetlen. De miért értelmetlen, hiszen legalább elfoglalja magát. Csiki-csuki-játék, amíg gondolkozik, nem tesz, ha pedig tesz, tenne, tehetne valamit, abban nem lát semmi értelmet. Más dimenzióban azt is mondhatná, hogy abban nem hisz. Miben is amúgy (nem más dimenzióban), hinne, ha..., hihetne? Semmiben, de a semmi is valami, mivel elgondolható, éppen ha veszi azt, ami van és hirtelen eltávolítja. Mégis marad valami érzés, csakis az érzés marad, az biztos, megragadható, felidézhető, azonosítható. Az érzés, amit ki akar törölni a tudatából, de nem tud - mert nem lehet? Vagy lehetne, ha tudná, hogyan? Nem lehet egyszerűen azért, mert igazából nem akarja, akarhatja. A semmi nem emberi mérték, nagyobb szabású, vagy éppen kisebb, vagy mindegy. de nem emberi, az biztos. A rossz közérzet pedig az *itt és most*, az ő emberi mértéke, amivel kezdhet valamit, az egyetlen, amivel kezdhet valamit, mivel teljesen az övé.

Az óra ketyegése a fejében, mintha a szívritmusa volna, a külső esemény, ahogy belsővé válik, a gép ahogy maga az ember lesz. A csóró lét, létezés, létezése, memento csori, a tudatában kavargó idegenség, kuszaság, összegabalyodott vörös fonál - de hol van Ariadné fonala? A múltban, a mesében, a mítoszban. A saját múltjában! Ott van-e, volt-e egyáltalán? Már csak nehézséget érez, egyre nagyobb súlyt, amely lefele nyomja, a tudat zsidbadása és zuhanás, zuhanás lefelé. Mintha a levegő sűrűsége változna, a hideg-áttetszőből, a keselyű élesen átlátó perspektívájából valamiképpen egyre közelebb kerülne a dolgokhoz, mintha egyre inkább a képek vennék át a szerepet, sok kép egymás után, semmi más csak képek, minden ránehezedő szándék nélkül, szabadon, anélkül, hogy mindannak valamiféle értelmét kellene keresni. Elaludt, és mivel már nem kellett munkába mennie, és így az óra sem csörgött, sokáig aludt, másnap pedig jó időbe telt, amíg kikecmergett az ágyból. Nyugodt volt, majdhogynem kellemesnek érezte a reggelt, az utóbbi idők hajszoltsága most éppen nem nyomta a kedélyét. Újszerű élmény volt mindez, talán a gyermekkorából ismerte néha, szünetben, amikor nem volt iskola, a nap nem előre meghatározott rendben telt, hanem éppen úgy, ahogy jött. Nem kellett semmit magának igazgatnia, csak nyugodtan kivárni. Figyelni, önmagát megfigyelni, az egyébként érdektelennek tűnő dolgokra is rácsodálkozni, a napot abban az együgyűségben tölteni, amikor az ember egyrészt nem vár semmit, másrészt mindennek úgy tud örülni, mintha valóban valami nagy dolog történt volna vele. De hát mi is a nagy dolog? Az embernek sokszor az az érzése, most olyasvalami történik vele, ami nagy fontosságú az életében, később aztán újra rendeződnek ezek a dolgok, az emlékezet sokszor más sorrendbe állítja, más előjelekkel rögzíti mint a közvetlen átélés. Talán jó volna mindezt, ami megtörtént velünk és immár múlttá vált a számunkra egyszer és mindenkorra, kitörölni a tudatunkból, egyáltalán az okokat, összefüggéseket kutató tudatunkat kellene megszüntetnünk, ha egyáltalán lehetséges. akkor talán nem lenne ez a sok rágódás, de mi lenne helyette?

Nem tudta egyszerűen elképzelni, csak olykor, ha álmait sikerült visszaidéznie, volt sejtelve arról, hogy rágódás, tépelődés, önmarcangolás helyett valami könnyű lebegésben van része, ami annyira önmagáért való, hogy nem is lehet kifejezni. Elaludt. Képek jöttek kusza összevisszaságban; valamire emlékezett, amikor felébredt, de bizonyára nem mindenre. Bár a felidézettekkel sem tudott egyelőre sok mindent kezdeni, mert nem látott összefüggést. Az összefüggés teszi az ember életét elviselhetővé, anélkül, összevisszaságban, nehéz élni, vagy legalábbis szokatlan, idegen, ami félelmet is kelthet. Most éppen nem érez semmi különösöt, de valami rémlik neki, hogy sokat forgolódhatott, sőt egyszer fel is kelt éjjel, mert heves szívdobogást kapott és kiverte a veríték. Nem az volt különös, hogy fel kellett kelnie, ez már többször is megesett vele, hanem a nyugtalanság, ami vele járt, az volt szokatlan, amire felfigyelt. Mindenesetre felkelt időben és lassan készülődött mint már megszokottan, noha ezúttal nem munkába, hiszen a munkáját hetekkel korábban elveszítette. A gondolatok, ahogy beláthatatlan gyorsasággal átcikáznak az emberen mint egy villámcsapás, a tudatnak túl gyors mindez, nyomot inkább az idegpályákban, de főleg a lélek mocsaraiban hagy. Még mindig az elvesztett munkahely utórezgései voltak, már nem olyan hevesen mint azokban a napokban, amikor az esemény bekövetkezett. Annyi bizonyos, hogy váratlanul érte, bár voltak jelei mint mindennek, ha visszatekintünk életünkre, de egy fatalista konok élszántásával nem figyelt rá. Nem nyugtalanította a dolog, szinte az utolsó percig sem, talán, mert annyira átította főként a stressz, ami a tevékenységgel járt.

Napközben nem volt egy pillanatig sem az az érzése, hogy valamilyen esemény maradandó nyomot hagyna benne. Rutinszerűen tette a dolgát, a gépiesség, megszokottság pedig már fel sem tűnt. Igazán megszokta, ebben a megszokásban szokták mások az érettséget vagy megállapodottságot látni, ami egyszerűen a társadalmi érvényesülés alapja mostanság, de régen sem lehetett azért egészen másképp. Ő is így vélte hosszú ideig, amikor éppen a karrier volt fontos neki, a jó kereset, hogy annyi mindent megengedhet magának, tehát a kényelem, de talán még fontosabbnak tűnt, hogy mások fölé kerekedjék, a minél nagyobb hatalom mások felett, ami egyáltalán egyfajta szabadságot is jelentett. Igen, megszabadult sok mindentől. Őszinte pillanataiban azonban rá-ráébredt, hogy a kiharcolt szabadságot többször mint kívánatosnak gondolhatta volna egyszerűen értelmetlen, sőt számára káros dolgokért feláldozta. Igen, fekete mágia a modern ember intellektuális vergődése, hiszen az áldozatot az aranyborjúnak mutatja be, és amikor nem áztatja magát, észreveszi, hogy a füstje nem felfele, hanem lefele száll. Elkábítja az egyént valamiféle vak önmegelégedéssel, a börtönajtó azonban zárva marad. Most éppen életének megváltozott külsőségei kényszerítik, hogy a szűk, de főként megszokott és egyszerűen elfogadott kereteket szétfeszítse. Nem azért, mert már negyven felé még mindig ott lobogna benne az ifjúság lázadó tüze, nem, nem az élteti, de valahogy nem akar többé idegen életmintákat követni, elvárásokat teljesíteni, másoknak imponálni, hanem a saját életét élni, a saját gyökereit megglelni. Persze azzal már tisztában volt, hogy a képletek mindig egyszerűbbek mint a valóság. Könnyebb elméleteket gyártani, mint gyakorlatban igazolni azok érvényességét. Jó, hát akkor élje a saját életét, de hogyan tovább? Ha már megfogant a szerepe mint gondolat, mi lesz belőle? Nem tudja, tudhatja, neki csak a hétköznapokat kell élnie, ahogyan megadatott. Akinek tudnia kell mindenképpen, hogy hogyan tovább, az, aki őt kitalálta. Akkor forduljon szembe a történettel, és kérdezze meg az elbeszélőt, neki tudnia kell, különben nagy a baj, mondhatná, hogy akkor bizony káosz van, vagy lesz, mivel még minden, minden megnyugtató irányt vehet ill. vehetne. Ahogy felnézett a fehér papírról, mert éppen megtehetette, hiszen az ő története, azaz léte, ami végül ugyanaz, félbemaradt, félretett valami, most éppen szabadságot vehet, nincs mit csinálnia. Nézelődhet, érdeklődhet a kilátásai felől, csak hogy az elbeszélő éppen nincs a helyén, különben neki sem lenne úgy, ahogy. Így a történet elején még nem is tudja, tudhatja, hogy mik a szokásai az elbeszélőnek, hová tűnhetett, különben utána menne és megtudná, talán, hogy mi is lesz vele. De hát legalább szétnéz maga körül, mindenütt felütött könyvek és rengeteg cédula, össze-vissza. Talán ez az ő igazi szabadsága, hogyha még az elbeszélő sem tud vele mit kezdeni, akkor hát ki más? Nincs előre meghatározva semmi a számára, nem lebeg valamiféle sors vagy miegymás fölötte, nincs eleve elrendelve. Megnyugtató. Talán az lenne, lehetne, ha tudhatna valamit kezdeni ezzel az úgynevezett szabadsággal. De hát nem tud, hiszen őt csak kitalálták, nem ő találta ki önmagát. Es mi lenne, ha egyszerűen úgy tene,

hogy folytatná a történetét, amíg a szerző távol van? Ha nem is tudja írni, tovább gondolni tudhatja, hát akkor ki is próbálja. De hát hogyan helyezhetné magát egy pusztá gondolat egy akármilyen történetbe. Neki nincs, nem is lehet története, mivel csak annyi a szerepe, hogy itt van, most van itt, aztán akár meg is szűnhet. Az csak egy áthúzás a papíron. A történet a szerzőé, a történet az, amit nem lehet egyszerűen áthúzni, kitörölni. Történet mindig van és lesz, szerző pedig csak addig, amíg a történet mellé szegődik. Talán keresnie kellene egy történetet magának, a szerző pedig lehet, hogy még örülne is neki. Nyilvánvalóan azért hagyta magára, mert elakadt, nem lát előre, nem tudja folytatni. Tessék, itt a lehetőség, a szereplő, aki szerző lesz, mondhatná, hogy mindenés, felpróbálja a történetet, amit aztán el is játszhat. Ez aztán a felemelkedés, talán nyugodtan gondolhat karrierre, igen valódi önmegvalósítás, hogy fölé kerekedhet annak, ami eddig volt, egy pusztá gondolat a fehér papíron, és szembe fordulhat önmagával. Szerző lehet, lehetne ezzel az egyszerű mozdulattal, pontosabban segédszerző, mint ahogy van segédtréner is, aki nélkül bizony nehéz dolga volna a trénernek. Nem is vállalná, csakis így, kell is az a kis segítség. Akkor legyen már végre segédszerző is! Szegény szerző legalább nem lesz olyan magányos. Lenne itt egy jó kis újságcikk, valami krimyszerű történet kerekedhetne ki belőle, ha jól fogna hozzá. A rendőrség nem zárja ki, hogy megölték az illető férfit, aki történetesen egy cég vezetője volt, bár igazából még mindig az, amíg nincs más, bár nem tudja hasonlóan ellátni a dolgát, mint eddig, bár ez nem is fontos, valószínűleg fel sem tűnik, nos, gyanú van, nem tudhatni semmi bizonyosat, a bizonyos pedig el fog jönni, az biztos, megvan tehát a történet. Rádöbrent, hogy még akkor is, amikor nem is sejt vajami célzatosságot, akkor is az ő történeteikről van szó. Ugyanaz a méreg hat a dolgokban, néhány variációban. Persze mindez nem nyilvánvaló, rá kell jönni, aztán már csakis így jár az ember agya, hogy mindenhol „rá-kell-jönni-mert-biztosan-van-valami-turpisság-a-dologban”-játékotjátsza. Bárcsak játék volna! Akkor nevetnénk a végén, de így? Beledöglünk, igen, de ez csak egy érzés, *szplín* moderm affektációval, hogy miért, mikor, mi okból: nem tudjuk, nem tudhatjuk. A puzzle-k oly jól illenek egymáshoz, hogy már az magában egy világ, új is meg valahogy egész is, tehát magyarázat a „minden-egész-eltörött” nyavalygásával szemben. Ki akar valóságcserepek, álmodarabok, szeretetfoszlányok között létezni, és még mindig félni, félni, a végtelenségig félni, hogy lesz még több cserép, darab, foszlány, akkor eljön a világ vége, jaj! Aztán a tegnapi felolvasás most kezd csak letisztulni a fejében. Mint a felkavart porfelhő, amikor tisztán, úgymond ápoltan felkészülve az élményre, hogy valami „régén-volt-hol-nem-volt-szép-igazságban” lesz részünk, gyönyörködnek a lovaskocsi okozta porfelhőben a (még-már) nem aszfaltozott úton, ha köhögünk vagy a szemünk dörzsöljük, az is az élmény része, gondoljuk, de ha várunk egy keveset és nem a kocsi után szaladunk, tisztul valamelyest a látóhatár. Csakhogy még mindig nem igazán tudunk valami lényegeset. Lényeges-e, hogy tudjuk, a puzzle-játékos felkészült, megnyerő, lenyűgöző, az ember csetlő-botló szerencsétlennek érzi magát előtte. mert megbabonázta a látvány, a professzionalitás, hogy milyen jól illenek a darabok egymáshoz. Miután kezd a porfelhő leülepedni, eszébe jut, hogy jó-jó, de könnyű hazai pályán játszani, hiszen amit egymásba rak, azok az ő darabjai, az ő történetei, az ő számai, az ő élete, de mit ad neki, aki hallgatja, akit lenyűgöz, de nem érti, hogy miért, és csakis a fejfájását érzi utána, hogy az kellemetlen.

Én láttam és felismertern azonban, hogy magam (éppúgy mint mások is) senki sem vagyok, semmit sem tudok, nincs semmim, hanem mindez csupán látszat.

A beszédből is kiérezte a hamisságot, mint a képzett zenész, ha valaki akár csak egy leheletnyit is mellé üt a kívánt hangnak. Az emberi megszólalás hasonlóképpen hat: ha a kifejezés mögött nem áll a személy, nincs úgymond tartása, ha a nyilatkozó megpróbál ellopózni a mondanivalója mögül mint a tolvaj. Borzasztóan szenvedett az ilyen alkalmaktól. Szégyenérzet töltötte el inkább, hogy része egy ilyen bűnre emlékeztető helyzetnek, és csak hallgat, anélkül hogy elkiáltaná magát: „FOGD BE A POFÁD!” Hiszen senki sem értené ezt a durvaságot, hiszen ami ennyire bántotta, az láthatatlan volt. I'm OK, you're OK. Ki lehet tenni az egyenlőségjelet.

Minden alkalommal megejtette a nyírfából áradó báj; még egyébként lucskos, nedves őszi időben is (vagy talán épp akkor) még nagyobb hatással volt rá. A lomb már sárga, a levelek mégis aranyos fényben nyugalmat sugároznak. A törzs fehéres finom kérge szelídségével elvarázsol.

Elhatározta, hogy leír mindent, ami foglalkoztatja; mindegy, hogy lényeges, vagy sem, úgysem itt dől el az. Azt az összefüggés teszi azzá, ami lényegében: a szemlélet egysége.

Azt is gondolta, hogy minden, ami üzlet lesz, azért problémás, mert nincs szemérme. Tartózkodása. Tolakodó, hangos szavú, öntelt, beképzelt, mint minden, talán a legtöbb minden, ami nem volt kívánatos a számára.

Ő beata betula.

Az ő bűne (*sed libera nos a malo*) - tegyük át első személybe: az én bűnöm, az én munkám, mi a fene? *Mea culpa*, mea munka. Mi a fene is lesz vele? Minden ugyanúgy megy mint eddig, és mégsem megy. Toynbeera gondolt, hogy kultúrák, melyek a történelemben valamely pillanatban a helyes válaszra találtak a fenyegetések között, és ki is tartottak mellette, hiszen ismerős ez: ne változtass soha egy győztes csapaton! - nos, ezek a következő válságon (és ez a felkavaró) nem kerekedhetek felül a már jól bevált módszerrel; egyszerűen tönkrementek. Tehát változtass a győztes csapaton, vagy mi? De hát mi lesz ővele most (a fene sem gondol a főniciaikra, Karthagóra vagy mi mindenre, Nagy Sándor birodalmára), az ő szaros kis életével mi lesz? A rettegő kis patkányegzisztenciájával? Minden annyira kilátástalannak tűnt egyszerre, hogy egészen megnyugodott. Meg is döbbsent ezen.

Tegnap a kórházban, egy ember, ahogy próbálta az egyik lábát maga után húzni, engedelmességre bírni. Mintha ez a testrésze valami önmagán kívüli lenne. Aztán valamivel később valami egészen hasonlót látott az utcán, egy idősebb férfit a kutyájával. A férfi erősen sántított, lassú, megfontolt körülményességgel húzta egyik lábát, talán fájdalmasan is, de ezt csak sejteni lehetett. A kutya ugyanígy tett. Mintha utánozná az öreget, szolidaritásból, szeretetből. De ez sem volt bizonyos. Az is lehet, hogy az öreg utánozta a kutyáját - ugyancsak szeretetből. Összeillettek, mert valami megfoghatatlan összekötötte őket.

A rövid olvadást havazás követte. Napok óta havazott, mindent vastag hótakaró borít. A táj fehér palástja mint ünnepi lepel. Valami fenségeset és megnyugtatót érzett.

Gloria in excelsis Deo.

A shiatsu vízbeni formája a watsu. A lebegés és elengedettség élménye, semmire nem emlékeztet és mégis, mintha a születése előtt már átélte volna.

S mégis, magyarnak számkivetve.

Figyelni mindenre, ami függővé tesz, ami elveszi (ellopja) a szabadságod. Miért akar az ember imponálni? Mit vár a másiktól? Talán csak távol tartani magától? Figyelni, semmi mást, csakis figyelni. Talált egy régi feljegyzést, amit még évtizedekkel ezelőtt egy üres naplófűzetbe írt. A lapokat nemrég kitepte a naplóból, aztán eltette valahová, hogy újra elolvassa. Valahogy izgatta ez a szembesülés. Most kezébe akadtak megint a lapok. Nézegeti. A íráskaparás több helyen nem kivehető, sokszor nem is sejthető, hogy mi lehetett. Bizonytalan írás, kérdések, töredékes feljegyzése mindannak, ami akkortájt éppen foglalkoztatta. Talán arra gondolt, hogy mindezt később tisztázza majd. Sok-sok kérdőjel, nagy témák, központi témák, az ő központi témái. Minden a személyiség körül. Később sokat írt az énről. Címzavak mint személyiség, önmegvalósítás, érték, magyarság-tudat, kommunikáció. Mit gondolt, amikor a „magatartás független

határozottságát" vetette papírra? Mi mindent élt át, hogy „ambivalencia - perverzió” fogalompart írta le emlékeztetőül. Nyilvánvalóan foglalkoztatta a beilleszkedés problémája: „Ez a konszenzus milyen szinten (szinteken) lehetséges?”. Aztán „értelmes önzés?” Miért karikázta be az „önzés” szót, ugyanúgy, mint a „cél” szót is : „személyiség - cél”? A „játék” hasonlóképpen kiemeltetett. Miért érdekelte a társadalmi vetülete, hogy „milyen értelmezést nyer különféle társadalmi formációkban”?

Aztán a feljegyzések végén feltűnik egy lényeges utalás a közérzetére, mindez azonban elvontan megfogalmazva. Mintha nem is lenne köze hozzá, csak éppen egy érdekes gondolat, filozófiai gondolat lenne. „A létbizonytalanság egzisztenciális vetülete?": mit akart ezzel, így? Távoll tartani magától a félelmet? A gondolatok birodalmába transzponálni és meggyőződve lenni arról, hogy ezáltal megszűnik? A kérdések, amelyeket itt feltett, most is hasonló intenzitással érintik. „Pénzarisztokrácia - szellemi arisztokrácia". Hogyan is van ezzel? Aztán „humánus", „szeretet", „a nemzet" mint fogalom. De miért *fogalom*? Úgy érzi, hogy ez (az absztrakció, általánosítás kényszere, vágya?) idegen lett számára. A kérdések maradtak, de sokkal közvetlenebbül keresi a választ manapság. Nem ismeri az akkori válaszait ezekre, nem emlékezik már rá. Lehet, hogy nem is voltak válaszok, de mindenképpen kellett, hogy legyen valamiféle belső preferencia, irányultság ezekkel kapcsolatosan. Valahol egészen bizonyosan őrzí mindezt a mai napig.

OM TARE TUTTARE TURE SOHA

A megelégedettség-érzésünk mindenkor magunkból fakad. Lényegében sohasem adott körülményekre vonatkozik, hanem valami másra. Azt is gondolta, hogy az embernek (neki) figyelnie kellene arra, hogy ne vetítsen az adott pillanatra valamiféle belső elvárást, mivel az nagyban megnehezíti, hogy elfogadjuk az adottat úgy, ahogy van. Ez is valahol a *hit* kérdése. Bízí-e abban feltétlenül, hogy Isten mindig a legjobb lehetőséget nyújtja az ember számára minden pillanatban, csak ezt tudni kell észrevenni és elfogadni? A hit abszurditása Izsák feláldozásában ill. annak szándékában? Az elégedetlenség lényegében azt jelenti, hogy visszautasítjuk Istent?

Élő tanúja egy meghatározott idő szegmentumnak, élménye a panoptikum má rothadt történelem.

.. ahol van egy hang, ott van egy lélek, ahol van egy lélek, ott van egy ember, ahol van egy ember, ott van egy sors, ahol van egy sors, ott van egy történet .

A történet sorsszerúsége? Akkor mi lenne hazájának sorsa a (jelen) történet felől? Úgy látja, hogy Magyarország *lelki* gyarmatosításának (széles) útja a konzum. A lelkek nem valamiféle pályához kötöttek, hanem a sajátjukhoz. Legalábbis, ha a bebetetést a normális étkezéshez soroljuk. Na ebből aztán gyorsan elege lett. Talán találjuk vissza a történethez, a sorshoz, az emberhez, a lélekhez, ha van még egyáltalán hangja és fellelhető.

Hogy nem te csinálsz nagy dolgokat, hanem a nagy dolgok megtörténnek veled. Megtörténhetnek. Csak tudnod kell kivárni és ébernek lenni, észrevenni.

Arra gondolt, és ez már egy ideje vissza-visszatérő gondolata volt, hogy az embernek hasonlóképpen mint ahogy mondjuk a lakásával, személyes tárgyaival teszi, önmagában is rendet kell teremtenie. Nemcsak akkor, amikor valamilyen körülmény kényszeríti, hanem önszántából és folyamatosan. A lelki energiákkal legalább olyan körültekintően kellene bánnia mint amint a pénzügyeivel teszi. Miért nyilvánvaló, hogy arra ügyeljen, van-e elég pénze a számláján, aggódjon, hogy ki tudja-e fizetni esetleges tartozásait, kap-e eleget a munkájáért, annyit legalább, amennyire magát értékeli. A lelke az embernek innen nézve csakis valami zavaró kötelességnek tűnik, többnyire inkább más figyelmezteti, ha elhanyagolja. Miért nem fordítva vannak a dolgok? Miért él az ember ennyire kifelé? Miért és főként minek akar megfelelni odakinn? Honnan veszi, hogy a többivel, a másokkal

versenyre kell kelnie? Innentől már csak az lesz a fontos, hogy győz-e vagy veszít. Neki csak az lesz fontos, és ezzel beszél a magány, az izoláció, az önsajnálát, az önmaga körül szőtt, újra és újra lebontott, majd újra és újra szőtt álmok zsákutcájába.

Menekül a tömeg elől, irtózik az emberektől. Talán azért, mivel valamiféle összefüggést látna a világ nyomorúsága, a saját vergődése és az emberek (és talán éppúgy a saját) farizeussága között. Nem ment el misére sem, pedig nagyon akart, azaz elment, de nem ment be a templomba. Imádkozott a kis kápolnában, aztán pedig dühöngve hazament. Szidta az időjárást, közben érezte, hogy milyen szánalmas eközben, hiszen még mindig valamit hibáztatnia kell, ha a dolgok másként alakulnak, mint szeretné, amint elképzelte és amiben megnyugodhatott. De hát elsősorban az emberektől irtózott, azért nem ment be. Majd holnap, gondolta, nem a formalitásokon múlnak a dolgok.

Ki kell írnia magából, a lélekből azt a sok szemetet, ami ott lerakódott. Olyan az írás, mint egy alapos izzadás, utána valahogy megkönnyebbülünk. Írni, semmi mást, csak írni.